

Puheenjohtajiston ehdotus rajattomasta Pohjolasta

1. Puheenjohtajiston ehdotus

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

Asuminen ja kansalaisoikeudet

että toisessa pohjoismaassa asuvilla Pohjoismaiden kansalaisilla, joilla kansallisten sääntöjen vuoksi ei ole mahdollisuutta äänestää kansallisissa vaaleissa siinä maassa, jonka kansalaisia ovat, olisi tämä oikeus asuinmaassaan.

että ne turvaavat vammaisten oikeudet liikkuvuuteen siten, että toimintarajoitteiset henkilöt voivat asettua vapaasti asumaan mihin tahansa Pohjoismaahan esimerkiksi vammaisajoneuvon (pyörätuoli), opaskoiran ja henkilökohtaisen avustajan kanssa.

että ne koordinoivat kuntoutuksen ja varhaiseläkkeen sääntöjä siten, että osatyökykyiset työntekijät eivät menetä oikeuttaan taloudelliseen korvaukseen käyttäessään vapaan liikkuvuuden oikeuttaan.

että ne laativat rekisteröityjä parisuhteita koskevasta lainsäädännöstä pohjoismaisen sopimuksen, jonka avulla varmistetaan, että yhdessä Pohjoismaassa rekisteröidyillä parisuhteilla ja avioliitoilla on samat oikeudelliset vaikutukset toisessa Pohjoismaassa.

että ne sopivat, mitkä turvallisuus- ja dokumentaatiovaatimukset pätevät kansallisten henkilöllisyystodistusten osalta sekä sopivat näiden vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Työskentely

että ne tekevät yhteistyötä määritellessään tarvittavia standardeja, jotka EU-lainsäädäntö jättää toteutettavaksi

kansallisesti. Tämä koskee erityisesti rakennusalan standardeja ja vaatimuksia.

Pohjoismaiden neuvosto

että ne koordinoivat työttömyysvakuutuksia koskevia sääntöjä siten, että jäsenet eivät menetä oikeuksiaan ja ikälisiään muuttaessaan kotimaahan työskenneltyään ulkomailla.

A 1565/presidiet

Tekijä(t):
Puheenjohtajisto

Dnro 12-00229-1

että ne parantavat kausityöntekijöiden liikkuvuutta siten, että jäsenvaltiot tarkistavat lähdeveroa koskevia sääntöjä, jotka voivat aiheuttaa rajaesteitä pohjoismaisille kausityöntekijöille.

Pohjoismaiden neuvosto

että julkisrahoitteisten tutkimusvarojen myöntämistä ja jakamista koskevia kansallisia sääntöjä muutetaan niin, että varoja voidaan käyttää Pohjoismaiden välisiin yhteisiin hankkeisiin ja panostuksiin.

Opiskelu

että opintotukea ja opintolainaa koskevat säännöt muotoillaan siten, etteivät opiskelijat menetä oikeuttaan opintotukeen siksi, että ovat hyödyntäneet vapaan liikkuvuuden oikeuttaan Pohjoismaissa, EU:ssa tai Eta-alueella.

Pohjoismaiden neuvosto

että ne turvaavat nuorten opiskelijoiden mahdollisuuden suorittaa harjoittelun toisessa Pohjoismaassa.

A 1565/presidiet

Tekijä(t):
Puheenjohtajisto

Dnro 12-00229-1

Työn organisointi

että ne luovat Pohjoismaiden ministeriöihin järjestelmän tai rutiinin varmistamaan, ettei uusia rajaesteitä synny kansallista lainsäädäntöä laadittaessa.

Pohjoismaiden neuvosto

että ne kehittävät pysyvät yhteistyörakenteet Pohjoismaiden välille EU-lainsäädäntöä toteutettaessa, jotta voidaan taata yhdenmukainen EU-säädösten täytäntöönpano.

A 1565/presidiet

että ne nimeävät pääministerin toimistoon erityisesti rajaesteistä vastaavan henkilön.

Tekijä(t):
Puheenjohtajisto

että ne ottavat käyttöön vuotuisen raportoinnin rajaestetyön tilanteesta Pohjoismaiden parlamenteissa.

Dnro 12-00229-1

että ne jatkavat Pohjoismaiden ministerineuvoston rajaestefoorumin toimeksiantoa 1. tammikuuta 2014 lähtien.

Pohjoismaiden neuvosto

että ne antavat Pohjoismaiden neuvoston istunnossa selonteon rajaesteistä, joiden poistamista *ei* pidetä mahdollisena.

A 1565/presidiet

Tekijä(t):
Puheenjohtajisto

Dnro 12-00229-1

2. Taustaa

Työ Pohjoismaiden välisten rajaesteiden torjumiseksi on tiivistynyt viime vuosina. Työtä on priorisoitu sekä kansallisesti että pohjoismaisella tasolla ja siihen on osoitettu lisää varoja. Pohjoismaiden ministerineuvoston rajaestefoorumin työ, jossa on otettu esiin konkreettisia tapauksia ja ehdotettu niihin ratkaisuja, on lisännyt huomattavasti aiheeseen kohdistunutta huomiota.

Pohjoismaiden neuvosto

Ensimmäistä kertaa Pohjoismaiden historiassa Pohjoismaat päättivät järjestää yhteiset parlamentaariset rajaestekeskustelut. Päätös tehtiin Pohjoismaiden neuvoston ja rajaestefoorumin aloitteesta.

A 1565/presidiet

Tekijä(t):
Puheenjohtajisto
sivu 2 / 5

Dnro 12-00229-1

Rajaestekeskustelut toteutettiin ajanjaksolla 11.–25. huhtikuuta 2012 eri maissa hieman eri muodoissa kansallisten parlamenttien työtapojen ja mahdollisuuksien mukaan. Joissakin parlamenteissa oli mahdollista päättää keskustelu äänestyksellä tai julistuksella – muualla seuranta hoidettiin toisella tapaa. Myös ministerien osallistumisessa oli eroja maiden välillä.

Kansalliset parlamentit olivat yleisesti erittäin tyytyväisiä parlamentaarisiiin keskusteluihin. Prosessi oli toimiva, keskustelut olivat mielenkiintoisia ja niin parlamentaarikot kuin ministeritkin osallistuivat innokkaasti. Keskustelujen pohjoismaisuus ja samanaikaisuus herätti myös tiedotusvälineiden mielenkiinnon. Tällaista työtapaa voidaan suositella ja käyttää jatkossa muissakin keskusteluissa ja mahdollisesti laajentaa myös Baltian maiden parlamentteihin.

Pohjoismaisten parlamenttien pöytäkirjoissa on lukuisia konkreettisia ehdotuksia nykyisten rajaesteiden poistamiseksi ja uusien ehkäisemiseksi. Tämän perusteella puheenjohtajisto on laatinut koosteen lukuisista hyvistä ehdotuksista ja muotoillut niistä suositusehdotuksia.

3. Lausuntokierros

Koska kaikki ehdotukset pohjautuvat parlamentaarikkojen aloitteisiin ja niistä on keskusteltu Pohjoismaiden parlamenteissa, ehdotus ei ole ollut kirjallisella lausuntokierroksella eikä siitä ole järjestetty kuulemistilaisuutta.

4. Puheenjohtajiston näkemykset

Puheenjohtajisto pitää rajattoman Pohjolan saavuttamiseksi tehtävää työtä äärimmäisen tärkeänä. Vaikka ongelmia on analysoitu ja niiden olemassaolosta on tiedetty pitkään, Pohjoismaiden välillä on edelleen tarpeettomia esteitä, joiden poistaminen vaatii poliittista tahtoa. Aivan liian usein asenteet ovat kuitenkin protektionistisia ja kansallisia, kun pitäisi muuttaa vallitsevia sääntöjä tai vakiintuneita käytäntöjä.

Puheenjohtajisto myöntää, että on kansallisia sääntöjä, joita ei ole järkevää tai mahdollista muuttaa. Puheenjohtajisto on kuitenkin voinut todeta, että parlamentaarikoilla ja ministereillä on laajalti yhteinen toive mahdollisimman monen rajaesteen poistamisesta. Sen vuoksi puheenjohtajisto haluaa varmistaa, että Pohjoismaiden hallitukset jatkossakin työskentelevät rajattoman Pohjolan edistämiseksi.

Puheenjohtajisto on erittäin tyytyväinen parlamentaaristen rajaestekeskustelujen parissa tehtyyn työhön. Esiin tuli monia hyviä ja konkreettisia ehdotuksia nykyisten rajaesteiden poistamiseksi ja uusien ehkäisemiseksi.

Puheenjohtajisto on päättänyt lähettää osan ehdotuksista edelleen. Jotkut ehdotukset voidaan toteuttaa melko helposti, kun taas toiset edellyttävät suuria lainsäädännöllisiä muutoksia ja maiden välistä koordinaointia. Samalla puheenjohtajisto tunnustaa, että on olemassa rajaesteitä, joita ei voi poistaa, ja näistä on myös tiedotettava selvästi.

Puheenjohtajisto jättää Pohjoismaiden hallitusten tehtäväksi vastaanottaa nämä lukuisat suositukset ja odottaa mielenkiinnolla niiden käsittelyä.

Pohjoismaiden neuvosto

A 1565/presidiet

Tekijä(t):
Puheenjohtajisto

Dnro 12-00229-1

Pohjoismaiden neuvosto

Pohjoismaiden neuvosto

A 1565/presidiet

Tekijä(t):
Puheenjohtajisto

Dnro 12-00229-1

Pohjoismaiden neuvosto

A 1565/presidiet

Tekijä(t):
Puheenjohtajisto

Dnro 12-00229-1

Pohjoismaiden neuvosto

A 1565/presidiet

Tekijä(t):
Puheenjohtajisto

Dnro 12-00229-1

Pohjoismaiden neuvosto

A 1565/presidiet

Tekijä(t):
Puheenjohtajisto
sivu 3 / 5

Dnro 12-00229-1

5. Päätelmät

Puheenjohtajisto ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

Asuminen ja kansalaisoikeudet

että toisessa pohjoismaassa asuvilla Pohjoismaiden kansalaisilla, joilla kansallisten sääntöjen vuoksi ei ole mahdollisuutta äänestää kansallisissa vaaleissa siinä maassa, jonka kansalaisia ovat, olisi tämä oikeus asuinmaassaan.

että ne turvaavat vammaisten oikeudet liikkuvuuteen siten, että toimintarajoitteiset henkilöt voivat asettua vapaasti asumaan mihin tahansa Pohjoismaahan esimerkiksi vammaisajoneuvon (pyörätuoli), opaskoiran ja henkilökohtaisen avustajan kanssa.

että ne koordinoivat kuntoutuksen ja varhaiseläkkeen sääntöjä siten, että osatyökykyiset työntekijät eivät menetä oikeuttaan taloudelliseen korvaukseen käyttäessään vapaan liikkuvuuden oikeuttaan.

että ne laativat rekisteröityjä parisuhteita koskevasta lainsäädännöstä pohjoismaisen sopimuksen, jonka avulla varmistetaan, että yhdessä Pohjoismaassa rekisteröidyillä parisuhteilla ja avioliitoilla on samat oikeudelliset vaikutukset toisessa Pohjoismaassa.

että ne sopivat, mitkä turvallisuus- ja dokumentaatiovaatimukset pätevät kansallisten henkilöllisyystodistusten osalta sekä sopivat näiden vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Työskentely

että ne tekevät yhteistyötä määritellesään tarvittavia standardeja, jotka EU-lainsäädäntö jättää toteutettavaksi kansallisesti. Tämä koskee erityisesti rakennusalan standardeja ja vaatimuksia.

että ne koordinoivat työttömyysvakuutuksia koskevia sääntöjä siten, että jäsenet eivät menetä oikeuksiaan ja ikälisiään muuttaessaan kotimaahan työskenneltyään ulkomailla.

että ne parantavat kausityöntekijöiden liikkuvuutta siten, että jäsenvaltiot tarkistavat lähdeveroa koskevia sääntöjä, jotka voivat aiheuttaa rajaesteitä pohjoismaisille kausityöntekijöille.

että julkisrahoitteisten tutkimusvarojen myöntämistä ja jakamista koskevia kansallisia sääntöjä muutetaan niin, että varoja voidaan käyttää Pohjoismaiden välisiin yhteisiin hankkeisiin ja panostuksiin.

Opiskelu

että opintotukea ja opintolainaa koskevat säännöt muotoillaan siten, etteivät opiskelijat menetä oikeuttaan opintotukeen siksi, että ovat hyödyntäneet vapaan liikkuvuuden oikeuttaan Pohjoismaissa, EU:ssa tai Eta-alueella.

että ne turvaavat nuorten opiskelijoiden mahdollisuuden suorittaa harjoittelun toisessa Pohjoismaassa.

Pohjoismaiden neuvosto

A 1565/presidiet

Tekijä(t):
Puheenjohtajisto

Dnro 12-00229-1

Pohjoismaiden neuvosto

Pohjoismaiden neuvosto

A 1565/presidiet

Tekijä(t):
Puheenjohtajisto

Dnro 12-00229-1

Pohjoismaiden neuvosto

A 1565/presidiet

Tekijä(t):
Puheenjohtajisto

Dnro 12-00229-1

Pohjoismaiden neuvosto

A 1565/presidiet

Tekijä(t):
Puheenjohtajisto

Dnro 12-00229-1

Pohjoismaiden neuvosto

A 1565/presidiet

Tekijä(t):
Puheenjohtajisto
sivu 4 / 5

Dnro 12-00229-1

Työn organisointi

että ne luovat Pohjoismaiden ministeriöihin järjestelmän tai rutiinin varmistamaan, ettei uusia rajaesteitä synny kansallista lainsäädäntöä laadittaessa.

että ne kehittävät pysyvät yhteistyörakenteet Pohjoismaiden välille EU-lainsäädäntöä toteutettaessa, jotta voidaan taata yhdenmukainen EU-säädösten täytäntöönpano.

että ne nimeävät pääministerin toimistoon erityisesti rajaesteistä vastaavan henkilön.

että ne ottavat käyttöön vuotuisen raportoinnin rajaestetyön tilanteesta Pohjoismaiden parlamenteissa.

että ne jatkavat Pohjoismaiden ministerineuvoston rajaestefoorumin toimeksiantoa 1. tammikuuta 2014 lähtien.

että ne antavat Pohjoismaiden neuvoston istunnossa selonteon rajaesteistä, joiden poistamista *ei* pidetä mahdollisena.

Helsingissä 29. lokakuuta 2012

Bertel Haarder (V)

Cristina Husmark Pehrsson (M)

Helgi Hjörvar (A)

Karin Gaardsted (S)

Karin Åström (S)

Kimmo Sasi (saml), Formand

Maarit Feldt-Ranta (sd)

Marit Nybakk (A)

Per-Kristian Foss (H)

Rigmor Andersen Eide (KrF)

Silvia Modig (vänst), Næstformand

Simo Rundgren (cent)

Åsa Torstensson (C)

Pohjoismaiden neuvosto

A 1565/presidiet

Tekijä(t):

Puheenjohtajisto

Dnro 12-00229-1

Pohjoismaiden neuvosto

Pohjoismaiden neuvosto

A 1565/presidiet

Tekijä(t):

Puheenjohtajisto

Dnro 12-00229-1

Pohjoismaiden neuvosto

A 1565/presidiet

Tekijä(t):

Puheenjohtajisto

Dnro 12-00229-1

Pohjoismaiden neuvosto

A 1565/presidiet

Tekijä(t):

Puheenjohtajisto

Dnro 12-00229-1

Pohjoismaiden neuvosto

A 1565/presidiet

Tekijä(t):

Puheenjohtajisto
sivu 5 / 5

Dnro 12-00229-1